

Щодо питання впливу інформаційних потоків на працездатність операторів

Літомін Є.В.

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

Вплив інформаційних потоків може бути обумовлений такою типологічною характеристикою, як "усидчивість", на успішність виконання завдання операторів, які в більшій мірі мають особи з переважанням внутрішнього і зовнішнього гальмування.

Певною мірою працездатність операторів залежить від властивостей особистості, особливостей нервової системи, темпераменту. Так, особам які мають хорошою працездатністю, властива рухливість гальмування, переважання процесу внутрішнього збудження.

Працездатність - це здатність людини виконувати конкретну діяльність в рамках заданих часових лімітів і параметрів ефективності.

З одного боку, вона відображає можливості біологічної природи людини, є показником його дієздатності, з іншого - висловлює його соціальну сутність, будучи показником успішності оволодіння вимогами якоїсь конкретної діяльності. Основу працездатності складають спеціальні знання, вміння, навички, певні психічні, фізіологічні і фізичні особливості. Крім того, для успіху в діяльності велике значення мають і такі властивості особистості, як кмітливість, відповідальність, сумлінність та ін; сукупність спеціальних якостей, необхідних у конкретній діяльності. Працездатність залежить і від рівня мотивації, поставленої мети, адекватної можливостям особистості.

У кожен момент працездатність визначається впливом різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів не тільки окремо, але і в їх поєднанні. Ці фактори можна розділити на три основні групи:

1-а - фізіологічного характеру - стан здоров'я, серцево-судинної системи, дихальної та інші;

2-а - фізичного характеру - ступінь і характер освітленості приміщення, температура повітря, рівень шуму та інші;

3-я - психічного характеру - самопочуття, настрій, мотивація та ін.

Працездатність людини характеризується великим числом показників - швидкістю реакції, тривалістю періодів перебудови психофізіологічних функцій людини на трудову діяльність. В умовах напруженої праці під час зниження працездатності спостерігається посилення нервової стимуляції. Працездатність є одним з важливих факторів, що впливають на продуктивність праці оператора. Наростання стомлення супроводжується посиленням біоелектричної активності м'язів, а отже, посиленням припливом до м'язів нервових імпульсів з центральної нервової системи, показники якої вимірюються за допомогою електроенцефалографа.

Стомлення - стан організму, що характеризується частим зниженням його працездатності.

Причини стомлюваності: втрата енергетичних сил організму через неправильне харчування, нервова напруга, тривала або надмірне фізичне навантаження, недосипання.

Прояви стомлюваності: почуття виснаження і втрати сил, втома, зниження точності, узгодженості і ритмічності рухів, сонливість, зниження імунітету.

Для підвищення продуктивності, ефективності праці - рекомендується враховувати хронотіп, індивідуально для кожного оператора, при складанні графіка роботи.